

Fattigpojken från Lappland blev ett ovanligt språkgeni.

Det har gått över 50 år sedan lille Alfred lärde sig läsa med hjälp av De tidningar som utgjorde tapeter i det fattiga hemmet i Ammarnäs inte Långt från polcirkeln. Sedan dess har han läst mer än de flesta.

”Jag är en självlärd språkman, bibelsamlare med nära 700 olika band samt amatörskriftställare” skrev Alfred Berglund till MB för en tid sedan och berättade lite kortfattat om sitt liv.

Vi sökte upp honom i hemmet i Förslöv i Skåne och mötte verkligen fläktarna från den stora världen. Det började i trädgården, där det förutom kåtan från barndomens Lappland finns träd och växter från världens olika hörn.

Så gick vi vidare till den stora mängden av tidningar och talade om Alfreds språkkunskaper. Hur många språk han talar helt eller delvis vet han knappast själv. Men i ett 25-tal tidningar på olika håll i världen har han berättat om samerna och om sitt eget liv. Till sist fascinerades vi av den väldiga bibelsamlingen.

Här finns en man med stor begåvning och väldig energi. Dessa gåvor har han inte använt för att göra karriär i världen men de har verkligen berikat hans eget liv.

Alfred Berglund är 57 år och sedan 19 år bosatt i sydligaste Sverige. Men upplevelserna under den fattiga barndomen långt uppe i norr har följt honom genom livet.

Ett minne från det han var åtta år är särskilt starkt. Det var när lappmissionären Albert Englund kom skidande till Ammarnäs över fjällen från Tärnaby. Han hade ett möte i Alfreds hem och sjöng till gitarr sången ”Vem som helst kan bli frälst”. Så läste han ur Kristens resa.

- Det var en stor händelse när någon kom, säger Alfred Han stannade också kvar dagen efter och hjälpte mor att dra hem rönnar som nödfoder åt djuren. Det var 1928.

Sina ungdomsår tillbringade Alfred i hembygden, där han hjälpte till med jordbruket, högg timmer, fångade ripor och fiskade. Nära kontakter hade han med samerna, som han sedan har kallat ”Solens söner”

Oönskad i Tjeckoslovakien.

Ganska snart började Alfred att på egen hand studera språk. 1947, när kriget var slut, gjorde han sin första resa till Tjeckoslovakien. I det landet befann han sig också 1968 just när den ryska ockupationen inträffade. Han har ett foto som visar när hallåmannens bild i TV-rutan tonades bort. Då hade ryssarna gått in och brutit sändningen och Dubcek-tiden, förhoppningarnas tid, var definitivt slut.

- Då blev jag persona non grata i Tjeckoslovakien, säger Alfred. Det berodde väl också på att jag skrev en del i svenska tidningar om vad jag såg och hörde. Jag var där också två år senare, men då hade jag ett väldigt besvär med alla registreringar. Myndigheterna tycker inte om att man behärskar landets språk. Då kan man ju tala med folket.

1957 kom Alfred till Skåne för att gå en trädgårdskurs i Önnestad. Här nere träffade han Ebba, som så småningom blev hans brud. Tre barn har växt upp i deras hem. En tid bodde de i Gnosjö och någon tid var Alfred kyrkvaktmästare i Skövde. Sedan 1963 har de bott i

Förslöv och Ebba arbetar som gymnastiklärare. Själv var Alfred hemmaman några år medan barnen var små. Sedan har han ägnat sig åt olika sysslor vid sidan av det som är hans stora intressen – språken, de många brevvännerna, biblarna och den internationella trädgården. Sin andliga hemvist har familjen Berglund inom Fosterlands-Stiftelsen.

Växter från hela världen.

- Vi börjar i trädgården, säger Alfred Berglund när MB kommer på besök.
- Här har vi persikoträd från Persien. Här är polsk tall, tjeckisk gran, äkta kastanj från Italien, som växer i bergen runt Rom, japansk lönn, libanonceder och olivträd från Israel.

Det är bara några exempel på allt som växer kring kåtan och fjälltallen från Vindelälvens övre lopp. En del har Alfred hämtat hem själv men det mesta har goda vänner skickat till honom som frön och plantor från världens olika hörn. Allt ser ut att trivas i den vackra Bjärebygden nära Skälderviken.

Själv går han omkring i en röd basker från Baskien. Det är ju därifrån som baskern kommer. Och på rockslagen har han märken som visar en rad av de minoriteter i världen som han varit i kontakt med.

Den resa som sitter djupas i Alfreds minne är den han fick vara med om 1969 till österns länder, bl.a. till Hongkong. Då var han också i Pakistan och träffade ÖM-missionärerna Sylvia och Ragnar Gustafsson. Från Indien minns han särskilt mötet med den församling som växt upp omkring missionären Ragnar Fallkvist.

Mellanösterns länder har han också besökt. I Israel har han varit fem gånger, nu senast i februari.

- Visst får man mycket utbyte av resorna när man kan språken, säger Alfred. I Israel blev jag t.ex. hembjuden till en familj för att fira sabbat. De var judar från Sydamerika och jag kunde tala med dem på spanska.

Okänd i Sverige.

Här hemma i Sverige har den här mannen inte uppmärksammats mycket, underligt nog. Han har erbjudit några tidningar sina små bidrag och de har tacksamt tagits emot. Men sällan har han kallats ut för att t.ex. visa sina biblar eller berätta om sina brevkontakter.

- Nej, jag är mycket mer uppmärksammad utomlands, säger Alfred och ler sitt vänliga leende.

Så försvinner han upp på vinden och kommer tillbaka med ett tjeckoslovakiskt standar. På det står det: "Allt högre och vidare".

- Det vill jag ska vara mitt livs motto, säger Alfred
Vilka planer har han då för sin framtid?

Älskar det primitiva.

- Jag skulle gärna vilja fara till Fjärran Östern igen, där jag har mina bästa kontakter. Så fanns där flera människor än bilar. Jag trivs inte så bra i det mekaniska samhället. Jag älskar det primitiva, som jag är van vid sedan barndomen. Indonesien och Filippinerna har stark dragningskraft på mig. Jag har många kontakter även i Sydamerika, men där har de Europas alla problem i förstoring.
- Så vill jag som Paulus fullborda mitt lopp väl, slutar Alfred Berglund.

”Tagalog och indonesiska är ju inga svåra språk”

Nog är det lätt att bli avundsjuk när man träffar den självlärde språkmannen Alfred Berglund. Engelska, franska och italienska är lätta språk som han aldrig har behövt studera, påstår han. Grekiskan är inte heller svår. På det filippinska språket tagalog har han försökt att skriva, likaså på indonesiska. Det är också lätta språk.

Alfred Berglund är ingen skrytsam person. Han bara talar om att det är så här. Någon förklaring till att det är så lätt att lära sig språk har han inte. Han förstår att det är en särskild gåva han fått. Någon svårighet att skilja på de olika språken har han inte heller.

Började med polska.

Det var under ungdomsåren uppe i Lappland som Alfreds språkintresse vaknade. Han började med polska och studerade det språket mycket noggrant. Han köpte en kurs för självstudier. Den var på tusen sidor och från Tyskland, så först måste han ju lära sig tyska förstås. Men det är polskan som han räknar med, för genom det språket fick han en nyckel till alla de andra slaviska språken.

- Jag har alltid varit intresserad av det som är svårt och omöjligt, säger Alfred. De vanliga språken har kommit av bara farten. Jag har läst massor av böcker och skrivit artiklar på engelska utan att egentligen ha studerat språket. Med franska och italienska är det ungefär detsamma. De är ju så lätta. Man ska alltid börja med något svårt.

Midnattssolens son.

Skrivit artiklar har Alfred Berglund gjort i ett stort antal tidningar utöver världen. I de flesta fall har han skrivit på engelska och fått det översatt, men han har också skrivit själv på en del ovanliga språk. Det är samerna ”Solens söner” som de flesta artiklarna handlat om. Så har han berättat sin egen livshistoria och kallats sig för ”Midnattssolens son”.

Alfred Berglund visar urklipp av sådana artiklar från t.ex. en zulutidning, en tidning från Indonesien, en upplaga av Stridsropet i Sydindien liksom Stridsropet i Hongkong.

Samerna var det minoritetsfolk, som från början tog hans intresse, och sedan har han kommit i kontakt med många sådana på olika håll i världen. Dit hör friolanerna i nordöstra Italien liksom baskerna.

Tidningar från Öst.

Alfred Berglunds tidningsförråd är stort. Där finns många polska tidningar, bl.a. Den kristne, som är en gemensam tidning för flera kyrkor i Polen. Det sista numret av baptisternas tidning i Bulgarien har han också fått tag i. Det utkom 1947.

- De har väldigt bra kristna tidningar bakom järnridån, menar Alfred.

Från Ryssland får han tidningar. Ryska lärde han sig genom en Hermodskurs, men det är svårt att få brevkontakter med ryssar. Det har också blivit svårare att uppehålla kontakten med vännerna i övriga öststater.

Läroböcker har Alfred skaffat sig för ett nittiotal språk. Fast han har inte läst alla. En del är gamla språk som fornegyptiskan. Lite invecklat men intressant, menar han. Hebreiska har han jobbat mycket med. Psaltaren brukar han ta sig igenom på grundtexten. Grekiskan är inte så svår. Det indiska sanskrit finner han ytterst intressant.

Översatt samedikter.

Det fanns en samediktare som hette Paulus Utsi. Han hade själv fått en av sina dikter översatt till franska. Då fick Alfred Berglund en idé att få dessa dikter översatta till många språk i världen. Det har han också lyckats med, och därför är det många minoritetsfolk som har fått ta del av denne lapske diktares syn på livet. Tack vare Alfred Berglund i Förslöv.

Alfred skrev till påven och fick en latinsk bibel.

En latinsk bibel skulle Alfred Berglund gärna vilja ha. Men hur får man det? Det finns väl flera vägar, men Alfred valde en av de mest originella. Han skrev till påven i Rom – och fick svar. Om inte av den högvördige själv så i alla fall av en av hans sekreterare.

Denna bibel är nu en av de omkring 700 som Alfred Berglund har i sin samling. Alla är förstas inte hela biblar. Många är bara någon evangeliedel.

En annan dyrgrip är en polyglottbibel tryckt 1863. Där följer de äldsta översättningarna varandra genom hela Bibeln. Det är hebreiska, den grekiska septuaginta, Martin Luthers översättning och den latinska Vulgata. Latin är för övrigt ett av de många språk som Alfred klarar sig bra på.

Eskimåiska.

En gång skrev Alfred till en pastor på Grönland och fick Gamla testamentet på eskimåiska. Det är fyra band. De flesta biblarna har han skaffat sig genom sådana brevkontakter.

- Det påstås att det är brist på biblar i Ryssland, säger Alfred. Men jag skrev till Baptistkyrkan i Moskva och bad om en rysk bibel. Den kom, så den vägen var det tydligen inte svårt att skicka biblar.

Det första nya testamentet som Wycliffe översatt finns här. När debatten kring Wycliffe, som Torgny Anderberg satte igång, pågick här i Sverige, skrev Alfred Berglund till översättarna i Ecuador. Han fick en bok på flygpost som berättade utförligt om deras arbete samtidigt som han fick ett upprört brev med anledning av påståendena i Sverige.

Markus evangelium på aucaspråket finns också här i Förslöv. Det fick Alfred efter ett brev till en syster till en av de mördade missionärerna.

Predikningar från 1584.

Det är inte bara biblar som Alfred Berglund har skaffat sig utan också en del andra värdefulla böcker. Han har en samling passionspredikningar från 1584, troligen en av de första böcker som gavs ut i Sverige. Första upplagan av Martin Luthers kyrkopostilla på svenska plockar han också fram. Den är tryckt 1753. Haquin Spegels Kristi lidande är ett annat exempel.

- Det är en mycket eftersökt bok, säger Alfred. Detsamma kan man väl säga om Arndts' Den sanna kristendomen. Den är tryckt 1704 och på latin.

Text och foto: Ingemar Ringsvåg